

Augsburg, 13. August 1580

An Jakob Villinger

Druck: Suidas, Basel 1581, fol.):(5r-v.

AD MAGNIFICVM ET GENERO-
 SVM VIRVM AC D. D. IACOBVM VILLIN-
 GERVM, CAROLI F[ILIVM], IACOBI N[EPOTEM], BA-
 ronem à Schoeneberga, etc. in Suidam
 recognitum et auctum,
 HIER[ONYMI] VVOLFII PRAEFATIO.

Quod parens tuus, Magnificè et Generose uir, Domine et Patrone colende, annis abhinc sedecim cupiebat, ut Suidas Graecè Latineqüe simul ederetur, nullos sumptus recusans (Est enim rara et singulari quaedam et erga me et OPORINV M liberalitate usus) id nunc praeter expectationem meam accidit. Nam tum quidem eius optatis Graecorum Codicum multitudo, quae in Frobeniana bibliotheca supererat, obstabat. Nuper uero ijs maxima ex parte distractis, EVSEBIVS Episcopius, uir industrius, et optimos quosqüe scriptores tam Graecos quam Latinos edendi, et haereditariam officinam ornandi studiosissimus: pro necessitudine nostra. (Multum enim eius benignitati debere me fateor, ut qui et lucubrationes meas, post Oporini obitum, magnis impensis, incerto distractionis euentu, calamitosis hisce temporibus excudere, laboresqüe meos, laborante re mea familiari, liberaliter sit remuneratus) is igitur inquam à me petijt, ut Graecum Suidam, tollendis (quantum à me fieri posset) mendis, praelo suo adornarem: eaqüe re iacturam suam, quam tardè distrahendis nonnullis meis scriptis faceret, eo officio compensarem. Hanc ego querimoniam hominis de me paeclarè meriti, magisne doleam, an mirer, haud facilè dixerim. Per molestem enim est, euentum expectationi nostrae non respondisse: et unde lucrum et gratiam sperabamus, damnum et contemptum nobis occurrisse. Neque etiam quicquam minus sum ueritus, quam cum prima mea scripta, minus accurata, et expolita, tanto studiosorum applausu excepta fuissent, ut et in Italia, et Gallia, et in Germania saepius excuderentur: ne ea quae senex, aucto nonnihil iudicio et doctrina, singulari studio elaborassem, neglecta et contempta iacerent: praesertim cum anno 1565. à republica Augustana Francofurtum, augendae bibliothecae publicae ergò, fuisse alegatus, in Oporini taberna omnis generis libris refertissima, ne unum quidem folium meorum operum superesse uidissem. Quae res non exiguum calcar mihi addidit, in olim caepto, et iam penè derelicto scribendi genere pergendi: meqüe monimenta, aere peremiora (ut Horatij uerbis utar) exacturum confidebam. In uno certè Aeschine et Demosthene Graecè Latineqüe uarijs collatis exemplaribus, exornando, integrum triennium, noctes diesqüe continenter laborando, consumpsi. Quod opus etsi naeuos quosdam, nescio cuius Alastoris inuidia et perfidia contraxit: eiusmodi tamen est, ut, ab affirmandi temeritate natura alienus, affirmare non dubitem, nihil unquam simile in hoc genere, uel characterum elegantia, uel fide et puritate interpretationis, uel amplitudine et splendore chartae, in publicum prodisse. Hos ergo eloquentiae Graecae proceres, ob quorum os (ut uetus poeta de Telamone scripsit) non Graij modò, sed et Latini et Barbari ora non ita pridem obuertebant sua, nunc ita floccipendi, ut periculum sit, ne rugoso piperi tunicas praestent: quis homo doctus non obstupescat? Memini, me puero, si quando Gaeci cuiuspiam autoris pauculae pagellae Graecè Latineqüe ederentur, non secus atque à Romanis caelo delapsa ancilia fuisse à studiosis adolescentibus excepta. Nunc ipsa copia parit fastidium: quoqüe maior est discendi utranque linguam, et bonas artes, nullo propemodum negocio, nulla impensa, perdiscendi occasio: eò maior est

desidia, et optimae cuiusque rei despicientia. Sed ab hoc tanto libro parando tenuiores precij magnitudo fortasse deterret. Iidem uero quid afferent, cur specimen Demosthenicum negligant, suo usui peculiariter destinatum? In quo habent tres orationes Olynthiacas, uario genere interpretationis illustratas: habent rationem expeditissimam utriusque linguae cognoscendae: habent Plutarchi, Luciani, Libanij, Suidae opuscula iucundissima lectu, atque utilissima, uel ob rerum cognitionem, uel ob styli uarietatem. Eiusmodi certe is libellus est, ut quam in scholam receptus, diligenterque explicatus fuerit: non mediocri doctrina studiosos adolescentes possit instruere, et optimos quosque autores suo Marte perlegendos praeparare. Et hic quidem tanquam ueredarius et hospitij designator, suos heros antecessit. Non longo interuallo secuta est Gnomologia Demosthenica et Isocratica: utraque paeclaris sententijs, et loquendi modis exquisitis refertissima, et adolescentibus non tantum obiter inspicienda, sed ad uerbum edificenda. Sed et haec iacent (ut audio) ac paucos inueniunt emptores. Quid causa esse dicemus? Num iuuentus mea probanda fuit, senectus contemnenda est? Aliter Ouidiana Minerua iudicat, cum ait:

– Non omnia longior aetas

Quae fugiantur habet: seris uenit usus ab annis.

Num diurna bella, quae continuata quadam serie loculos omnium mortalium exhaustiunt, neque legibus autoritatem debitam, neque Musis ocium necessarium relinquentia? Est hoc fortassis aliquid: sed in hoc non sunt omnia. Nam cum nugacissimi et seditiosissimi quique libri audissimè emantur: satis apparet, non nummorum, sed iudicij inopia, et quadam animi peruersitate, erudita ueterum et diserta scripta negligi, et ea tantum celebrari, quae opibus et dignitatibus homines indignissimos augeant: cognitione eruditarum, et liberalium artium, earumque parente philosophia sine quibus (quantumuis se iactent plerique, fucus ornati titulis) solida eruditio nec parari nec constare potest: penè ad Antipodes relegata. Quae nostri seculi intemperiae, tametsi me iam aetate fessum, morbis et laboribus exhaustum, in ocij quasi portum quandam, non allicere sed compellere deberent: tamen, cum me non mihi soli, sed reipublicae literariae natum existimem: non modò in Graeco Suida emendando maiore cum molestia, quā in ullo alio opere (Iidem enim labores seni multò accident quā iuueni grauiores) Episcopio (ut dixi) gessi morem: sed ultrò, nec minore cum defatigatione, Latini quoque correctionem et locupletationem suscepi. Nam cum Lutetianos quosdam typographos interpretationem meam praelo subiecturos audirem: non cessandum mihi duxi: cum ea multis locis sit corruptissima: Indice quoque, qui nunc locuplatissimus est adiectus, destituatur. Quòd autem illa prior interpretatio mea adeò (ut dictum) corrupta sit, illud in causa est, quòd pestilentia, et circa meum diuersoriolum, et Basileae in Oporini aedibus, saeuiente: utrique nostrum humani aliquid accidit, ut mortem sungulis momentis, tanquam Tantali saxum, impendentem non quidem immodicē metuentes, solicitis tamen animis (Neque enim iij sumus, quos si fractus illabatur orbs Impauidos feriant ruinae) expectantes, ea tranquillitate animi careremus, quae aliquid laude dignum in quocunque genere elaboraturis, est necessaria. Huc accedebat, quòd Oporino, in tanta perturbatione familiae, et operarum mutatione, meis autographis, uariè (ut primo conatu solet) interpolatis, perplexis, lectuque aliquando ipsi mihi difficilibus utendum fuit: cum chartas, quas purè descriptas ei miseram, perdidisset. Vnde tot errata extiterunt, ut ego ipse multis locis conuersionem meam intelligere, nisi Graeco archetypo exhibito, non potuerim. Quod cum ita esset: etiam existimatio mea postulare uisa est, ut illius prima editionis incommodis, pro uirili mea, uel cum somni et ualetudinis dispendio, mederer. Quam gratiam ab ijs, qui Suidam Latinum passim flagitant, sim initurus: equidem nescio: et (uerum ut fatear) non magnopere curo, officij conscientia contentus. Tuam tamen Amplitudinem, Magnifice et generose uir, in limine renouati et aucti non parua accessione huius operis, compellandam esse duxi. In quo excipiendo si paternam humanitatem et liberalitatem imitatus fueris: erit quod et ego mihi gaudeam et nomen tuum, ut liberalium studiorum Mecaenatis, à bonis et doctis uiris celebretur. Vale Augustae Vindelicorum, Anno uirginei partus M D LXXX. Idibus Augusti, natali meo quinto et sexagesimo.